C/2025/640

10.2.2025 г.

ПРЕПОРЪКА НА СЪВЕТА

от 21 януари 2025 година

за одобряване на националния средносрочен фискално-структурен план на Словения

(C/2025/640)

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 121 от него,

като взе предвид Регламент (ЕС) 2024/1263, и по-специално член 17 от него,

като взе предвид препоръката на Комисията,

като има предвид, че:

ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

(1) На 30 април 2024 г. влезе в сила реформирана рамка на ЕС за икономическо управление. Регламент (ЕС) 2024/1263 на Европейския парламент и на Съвета за ефективна координация на икономическите политики и за многостранно бюджетно наблюдение ([1]), заедно с изменения Регламент (ЕО) № 1467/97 за прилагането на процедурата при прекомерен дефицит ([2]) и изменената Директива 2011/85/ЕС на Съвета за бюджетните рамки на държавите членки ([3]) са основните елементи на реформираната рамка на ЕС за икономическо управление. Рамката цели насърчаване на стабилни и устойчиви публични финанси, устойчив и приобщаващ растеж и устойчивост чрез реформи и инвестиции, както и предотвратяване на прекомерни бюджетни дефицити. Тя насърчава също националната ангажираност и има средносрочна насоченост, съчетана с по-ефективно и съгласувано прилагане на правилата.

(2) Националните средносрочни фискално-структурни планове, които държавите членки представят на Съвета и на Комисията, са в центъра на новата рамка за икономическо управление. Плановете следва да постигат две цели: i) да гарантират, наред с другото, че до края на периода на корекция консолидираният държавен дълг следва правдоподобно низходяща траектория или остава на разумни равнища, както и че бюджетният дефицит се свежда и поддържа под референтната стойност от 3 % от БВП в средносрочен план, и ii) да гарантират осъществяването на реформите и инвестициите в отговор на основните трудности, установени в контекста на европейския семестър, и насочени към общите приоритети на ЕС. За тази цел всеки план трябва да съдържа средносрочен ангажимент за план за нетните разходи ([4]), с който ефективно се установява бюджетно ограничение за срока на плана, обхващащ четири или пет години (в зависимост от нормалната продължителност на законодателния цикъл в държавата членка). Освен това в плана следва да се обясни как държавата членка ще гарантира осъществяването на реформите и инвестициите в отговор на основните трудности, установени в контекста на европейския семестър, по-специално в специфичните за всяка държава препоръки (включително тези, които се отнасят до процедурата при макроикономически дисбаланси (ПМД), ако е приложимо), и как държавата членка ще изпълнява общите приоритети на Съюза. Периодът за фискална корекция обхваща четири години и може да бъде удължен с до три години, ако държавата членка се ангажира да осъществи набор от подходящи реформи и инвестиции, които отговарят на критериите, определени в Регламент (ЕС) 2024/1263.

([1]) Регламент (ЕС) 2024/1263 на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2024 г. за ефективна координация на икономическите политики и за многостранно бюджетно наблюдение и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1466/97 на Съвета (ОВ L, 2024/1263, 30.4.2024 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj).

([2]) Регламент (ЕС) 2024/1264 на Съвета от 29 април 2024 г. за изменение на Регламент (ЕО) № 1467/97 за ускоряване и изясняване на прилагането на процедурата при прекомерен дефицит (ОВ L, 2024/1264, 30.4.2024 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1264/oj).

([3]) Директива (ЕС) 2024/1265 на Съвета от 29 април 2024 г. за изменение на Директива 2011/85/ЕС на Съвета относно изискванията за бюджетните рамки на държавите членки (ОВ L, 2024/1265, 30.4.2024 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1265/oj).

([4]) Нетни разходи съгласно определението в член 2 от Регламент (ЕС) 2024/1263, а именно публичните разходи след приспадане на: i) разходите за лихви, ii) дискреционните мерки по отношение на приходите, iii) разходите по програми на Съюза, изцяло покрити от приходи от фондове на Съюза, iv) националните разходи за съфинансиране на програми, финансирани от Съюза, v) цикличните елементи на разходите за обезщетения за безработица, както и vi) еднократните и други временни мерки.

(3) След представянето на плана Комисията трябва да оцени дали той отговаря на изискванията на Регламент (ЕС) 2024/1263.

(4) По препоръка на Комисията Съветът трябва да приеме препоръка за залагане на плана за нетните разходи на съответната държава членка и, когато е приложимо, за одобряване на набора от ангажименти за реформи и инвестиции, обуславящи удължаване на периода на фискална корекция.

СЪОБРАЖЕНИЯ ОТНОСНО НАЦИОНАЛНИЯ СРЕДНОСРОЧЕН ФИСКАЛНО-СТРУКТУРЕН ПЛАН НА СЛОВЕНИЯ

(5) На 15 октомври 2024 г. Словения представи своя национален средносрочен фискално-структурен план на Съвета и Комисията. Това стана след удължаване на срока, посочен в член 36 от Регламент (ЕС) 2024/1263, както бе договорено с Комисията с оглед на причините, посочени от Словения.

Процес преди представянето на плана

(6) За да се определят рамките на диалога, предшестващ представянето на националните средносрочни фискално-структурни планове, на 21 юни 2024 г. Комисията изпрати на Словения, в съответствие с член 9 от Регламент (ЕС) 2024/1263, референтната траектория ([5]). Комисията публикува референтната траектория на 15 октомври 2024 г. ([6]) Референтната траектория се основава на риска и гарантира, че до края на периода на фискална корекция и при липса на допълнителни бюджетни мерки след периода на корекция консолидираният държавен дълг следва правдоподобно низходяща траектория или остава на разумни равнища в средносрочен план, както и че дефицитът по консолидирания държавен бюджет е сведен под 3 % от БВП през периода на корекция и се поддържа под тази референтна стойност в средносрочен план. Средносрочният период се определя като период от десет години след края на периода на корекция. В съответствие с членове 7 и 8 от Регламент (ЕС) 2024/1263 референтната траектория е съобразена и с механизма за гарантиране на устойчивостта на обслужването на дълга и с механизма за гарантиране на устойчивостта при дефицит. Съгласно референтната траектория на Словения, базирана на допусканията на Комисията, които са в основата на предварителните насоки, предадени през юни 2024 г., и ако се приеме период на корекция от 4 години, нетните разходи не следва да се увеличават над стойностите, посочени в таблица 1. Това означава среден ръст на нетните разходи от 4,4 % през периода на корекция (2025 – 2028 г.).

Таблица 1: Референтна траектория, предоставена от Комисията на Словения на 21 юни 2024 г.

	2025 г.	2026 г.	2027 г.	2028 г.	Средно 2025 – 2028 г.
Максимален ръст на нетните разходи (годишно в %)	4,9	4,5	4,3	4,2	4,4

Източник: Изчисления на Комисията.

(7) В съответствие с член 12 от Регламент (ЕС) 2024/1263 през юли и септември 2024 г. Словения и Комисията проведоха технически диалог. Диалогът беше съсредоточен върху плана за нетните разходи, предвиден от Словения, и основните му допускания, както и върху предвиденото осъществяване на реформи и инвестиции в отговор на основните трудности, установени в контекста на европейския семестър, и общите приоритети на Съюза за справедлив екологичен и цифров преход, социална и икономическа устойчивост, енергийна сигурност и изграждане на отбранителни способности.

(8) През октомври 2024 г., в съответствие с член 11, параграф 3 и член 36, параграф 1, буква в) от Регламент (ЕС) 2024/1263, съгласно информацията, предоставена от Словения в нейния план, страната започна процес на консултации със социалните партньори и други съответни заинтересовани страни. Според информацията, предоставена от Словения в нейния план, Европейският икономически и социален комитет и други съответни заинтересовани страни са предоставили коментари по проекта на плана, включително относно реформите и оценката на нуждите, свързани с екологичния преход.

([5]) Предварителните насоки, предадени на държавите членки и на Икономическия и финансов комитет, включват траектории със и без удължаване на периода на корекция (обхващащи съответно 4 и 7 години). Те включват и основните начални условия и основните допускания, използвани в средносрочната рамка на Комисията за прогнозиране на държавния дълг. Референтната траектория е изчислена въз основа на методиката, описана в *Обзора на Комисията за устойчивостта на обслужването на дълга от 2023 г.* (https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/debt-sustainability-monitor-2023_en). Тя се основава на прогнозата на Европейската комисия от пролетта на 2024 г. и нейното средносрочно удължаване до 2033 г., а дългосрочният растеж на БВП и разходите, свързани със застаряването на населението, са в съответствие със *Съвместния доклад на Комисията и Съвета относно застаряването на населението* (https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/2024-ageing-report-economic-and-budgetary-projections-eu-member-states-2022-2070_en).

([6]) https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/national-medium-term-fiscal-structural-plans_en#slovenia.

(9) На 21 октомври словенският фискален съвет предостави становище по плана. За да оцени рисковете за ангажиментите от плана, фискалният съвет изготви свои собствени прогнози за публичните финанси. Той стигна до заключението, че отклоненията от планираното салдо по консолидирания държавен бюджет и от плана за дълга биха могли да се проявят особено през втората част на периода на корекция поради увеличените разходи, свързани с възнагражденията на служителите в публичния сектор и в областта на здравеопазването. Фискалният съвет посочи необходимостта от допълнителни компенсаторни мерки за изпълнение на ангажиментите от плана.

(10) Проектът на плана беше обсъден в националния парламент на 4 октомври 2024 г. Впоследствие той беше приет от правителството на 10 октомври 2024 г.

Други свързани процеси

(11) На 15 октомври 2024 г. Словения представи своя проект на бюджетен план за 2025 г. Комисията прие становище по този проект на бюджетен план на 26 ноември 2024 г. ([7])

(12) На 21 октомври 2024 г. Съветът отправи към Словения поредица от специфични за държавата препоръки (СДП) в контекста на европейския семестър ([8]).

ОБОБЩЕНИЕ НА ПЛАНА И ОЦЕНКАТА НА КОМИСИЯТА

(13) В съответствие с член 16 от Регламент (ЕС) 2024/1263 Комисията оцени плана, както следва:

Контекст: макроикономическа и фискална ситуация и перспектива

(14) Икономическата дейност в Словения нарасна с 2,1 % през 2023 г., главно благодарение на вътрешното търсене и нетния износ. Намаляването на материалните запаси обаче намали растежа на БВП с 1,5 процентни пункта. Според прогнозата на Европейската комисия от есента на 2024 г. икономиката се очаква да нарасне с 1,4 % през 2024 г., благодарение на частното и публичното потребление и натрупването на материални запаси, въпреки отрицателния принос на нетния износ. През 2025 г. се очаква реалният БВП да нарасне с 2,5 %, тъй като се очаква частното потребление да продължи да нараства силно, а растежът на инвестициите да се ускори. През 2026 г. реалният БВП се очаква да нарасне с 2,6 %, тъй като се очаква частното и публичното потребление и инвестициите да продължат да растат. През прогнозния период (т.е. 2024 – 2026 г.) се очаква растежът на потенциалния БВП в Словения да намалее незначително от 2,6 % през 2023 г. до 2,5 % през 2026 г. поради по-ниския принос на работната сила. Равнището на безработица беше 3,7 % през 2023 г. и Комисията прогнозира, че ще възлиза на 3,5 % през 2024 г., 3,6 % през 2025 г. и 3,6 % през 2026 г. Очаква се инфлацията (дефлаторът на БВП) да намалее от 7,2 % през 2023 г. до 2,1 % през 2024 г. и да достигне 3,2 % през 2025 г. и 2,1 % през 2026 г.

(15) Що се отнася до фискалната динамика, през 2023 г. дефицитът по консолидирания държавен бюджет на Словения възлизаше на 2,6 % от БВП. Според прогнозата на Европейската комисия от есента на 2024 г. се очаква той да достигне 2,4 % от БВП през 2024 г. и да спадне до 2,1 % от БВП през 2025 г. и при условие че политиката остане непроменена — да се стабилизира на 2,1 % през 2026 г. Прогнозата на Европейската комисия от есента на 2024 г. включва проектобюджета на Словения за 2025 г., който правителството предложи на националния парламент през септември. В края на 2023 г. консолидираният държавен дълг беше 68,4 % от БВП. Според прогнозата на Европейската комисия от есента на 2024 г. съотношението на дълга към БВП се очаква да спадне до 67,1 % от БВП в края на 2024 г. Очаква се то да намалее допълнително до 64,4 % от БВП в края на 2025 г. и до 63,1 % в края на 2026 г. Във фискалната прогноза на Комисията не се вземат предвид самите политически ангажименти в средносрочните планове, докато те не бъдат подкрепени от надеждно обявени и уточнени в достатъчна степен конкретни мерки на политиката.

План за нетните разходи и основни макроикономически допускания в плана

(16) Националният средносрочен фискално-структурен план на Словения обхваща периода 2025 – 2028 г. и представя фискална корекция в продължение на четири години.

(17) Планът съдържа цялата информация, изисквана съгласно член 13 от Регламент (ЕС) 2024/1263.

(18) Планът се ангажира с плана за нетните разходи, посочен в таблица 2, което съответства на среден ръст на нетните разходи от 4,5 % през годините 2025 – 2028. Средният ръст на нетните разходи, отчетен в плана за периода на корекция (2025 – 2028 г.), е по-висок от референтната траектория, предадена от Комисията на 21 юни 2024 г. В плана се допуска, че растежът на потенциалния БВП ще намалява постепенно от 2,9 % през 2024 г. до 2,1 % през

([7]) Становище на Комисията относно проекта на бюджетен план на Словения, 26.11.2024 г., C(2024) 9064 final.
([8]) Препоръка на Съвета от 21 октомври 2024 г. относно икономическата, бюджетната, трудовата и структурната политика на Словения.

2028 г. Освен това в плана се очаква темпът на растеж на дефлатора на БВП да се увеличи от 3,0 % през 2024 г. до 3,7 % през 2025 г., след което ще спадне до 2,9 % през 2026 г. и 2,8 % през 2028 г.

Таблица 2: План за нетните разходи и основни допускания в плана на Словения

	2024 г.	2025 г.	2026 г.	2027 г.	2028 г.	Средно за периода на валидност на плана 2025 – 2028 г.
Ръст на нетните разходи (годишно, в %)	6,2	5,6	4,4	4,1	4,0	4,5
Ръст на нетните разходи (кумулативно, от базовата 2023 г., в %)	6,2	12,1	17,0	21,8	26,6	n.a.
Растеж на потенциалния БВП (%)	2,9	2,8	2,4	2,2	2,1	2,4
Инфлация (ръст на дефлатора на БВП) (%)	3,0	3,7	2,9	2,9	2,8	3,1

Източник: Средносрочен фискално-структурен план на Словения и изчисления на Комисията.

Отражение на поетите задължения за нетни разходи по плана върху консолидирания държавен дълг

(19) Ако се реализират заложените в плана допускания и поетият ангажимент за плана за нетните разходи, в съответствие с плана консолидираният държавен дълг постепенно ще намалее от 67,5 % през 2024 г. до 61,2 % от БВП до края на периода на корекция (2028 г.), както е посочено в таблицата по-долу. След осъществяването на корекцията в средносрочен план (т.е. до 2038 г.) съотношението на дълга към БВП ще намалява до 2035 г. в съответствие с плана, достигайки 54,5 % от БВП. След това бавно ще нарасне до 55,6 % от БВП до 2038 г.

Таблица 3: Динамика на консолидирания държавен дълг и на салдото по консолидирания държавен бюджет в плана на Словения

	2023 г.	2024 г.	2025 г.	2026 г.	2027 г.	2028 г.	2038 г.
Държавен дълг (% от БВП)	68,4	67,5	65,4	64,2	62,8	61,2	55,6
Салдо по държавния бюджет (% от БВП)	- 2,6	- 2,9	- 2,6	- 1,9	- 1,6	- 1,2	- 2,8

Източник: Средносрочен фискално-структурен план на Словения.

Така според плана консолидираният държавен дълг ще бъде сведен под референтната стойност по Договора от 60 % от БВП в средносрочен план. Това е правдоподобно въз основа на допусканията в плана, тъй като се очаква дългът да бъде под 60 % от БВП до 2038 г. при всички детерминистични стрес тестове в анализа на Комисията на устойчивостта на обслужването на дълга. Следователно, въз основа на залегналите в плана ангажименти на политиката и макроикономически допускания планът за нетните разходи, представен в плана, е в съответствие с изискването за дълга, посочено в член 6, буква а) и член 16, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2024/1263.

Отражение на поетите задължения за нетни разходи по плана върху салдото по консолидирания държавен бюджет

(20) Въз основа на плана за нетните разходи и допусканията в плана дефицитът по консолидирания държавен бюджет постепенно ще намалее от 2,9 % от БВП през 2024 г. на 1,2 % от БВП през 2028 г. Така според плана салдото по консолидирания държавен дълг към БВП няма да надвиши референтната стойност от 3 % от БВП в края на периода на корекция (2028 г.). В допълнение, през десетте години след периода на корекция (т.е. до 2038 г.) бюджетният

дефицит няма да надвиши 3 % от БВП. Следователно, въз основа на залегналите в плана ангажименти на политиката и макроикономически допускания планът за нетните разходи, представен в плана, ще бъде в съответствие с изискването за дефицита, посочено в член 6, буква б) и член 16, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2024/1263.

Времеви профил на фискалната корекция

(21) Времевият профил на фискалната корекция, измерена като промяна в структурното първично салдо, както е описано в плана, е линеен, както се изисква в член 6, буква в) от Регламент (ЕС) 2024/1263. Следователно, въз основа на залегналите в плана ангажименти на политиката и макроикономически допускания планът за нетните разходи, представен в плана, е в съответствие с клаузата за гаранционния механизъм за предотвратяване на съсредоточаването на усилията в края на периода, посочена в член 6, буква в), и с преходната разпоредба в член 36, параграф 1, буква д) от Регламент (ЕС) 2024/1263.

Таблица 4: Развитие на структурното първично салдо в плана на Словения

	2023 г.	2024 г.	2025 г.	2026 г.	2027 г.	2028 г.
Структурно първично салдо (% от БВП)	- 1,8	- 1,3	- 0,9	- 0,4	0,0	0,5
Промяна в структурното първично салдо (в п.п.)	n.a.	0,5	0,4	0,4	0,4	0,4

Източник: Средносрочен фискално-структурен план на Словения.

Съгласуваност на плана с механизма за гарантиране на устойчивостта при дефицит

(22) В съответствие с член 8 от Регламент (ЕС) 2024/1263 годишната корекция на структурното първично салдо не следва да бъде по-малка от 0,4 процентни пункта от БВП, ако структурният дефицит е останал над 1,5 % от БВП през предходната година, за да се постигне общ марж на устойчивост в структурно изражение от 1,5 % от БВП. Годишната фискална корекция, която е резултат от залегналите в плана ангажименти на политиката и макроикономически допускания, се равнява на 0,4 % от БВП през целия период на корекция. Следователно, въз основа на залегналите в плана ангажименти на политиката и макроикономически допускания планът за нетните разходи, представен в плана, е в съответствие с механизма за гарантиране на устойчивостта при дефицит.

Съгласуваност на плана с механизма за гарантиране на устойчивостта на обслужването на дълга

(23) В съответствие с член 7 от Регламент (ЕС) 2024/1263, тъй като консолидираният държавен дълг ще бъде между 60 % и 90 % от БВП през периода на корекция съгласно плана, съотношението на дълга към БВП трябва да намалява с поне 0,5 процентни пункта средно годишно, докато спадне под 60 %. Този среден спад е изчислен за периода 2024 – 2028 г. и възлиза на 1,6 процентни пункта (вж. таблица 3). Следователно, въз основа на залегналите в плана ангажименти на политиката и макроикономически допускания планът за нетните разходи, представен в плана, е в съответствие с механизма за гарантиране на устойчивостта на обслужването на дълга.

Макроикономически и фискални допускания в плана

(24) Планът се основава на набор от допускания, които се различават от допусканията на Комисията, предадени на Словения на 21 юни 2024 г. По-специално в плана се използват различни допускания за осем променливи, а именно за актуализираните данни за минали периоди, за отправната точка за 2024 г. (включително първичния дефицит и дела на първичните разходи през 2024 г.), растежа на потенциалния БВП, растежа на дефлатора на БВП, растежа на реалния БВП, лихвените проценти, корекциите наличности-потоци и еднократните мерки. Необходима е внимателна оценка на тези разлики в допусканията, за да се гарантира, че те се базират на солидни и основани на данни икономически доводи, особено като се има предвид, че средният ръст на нетните разходи в плана е по-висок в сравнение с референтната траектория. Разликите в допусканията с най-значително въздействие върху средния ръст на нетните разходи са изброени по-долу, заедно с оценка на всяка разлика, разглеждана отделно.

— В плана се допуска по-нисък растеж на потенциалния БВП средно с 0,1 процентни пункта между 2024 г. и 2033 г. въз основа на актуализирани примерни изчисления, при които се вземат предвид преразгледаните и новите данни, в сравнение с допусканията, залегнали в основата на референтната траектория. Това допускане е предпазливо и следователно е надлежно обосновано. Това допринася за по-нисък среден ръст на нетните разходи през периода на корекция в плана, отколкото според допусканията на Комисията.

— В плана се приема, че дефлаторът на БВП за 2025 г. е значително по-висок в сравнение с допусканията, залегнали в основата на референтната траектория, докато растежът на дефлатора за оставащите години от периода на корекция остава приведен в съответствие с този на референтната траектория. В плана също така са използвани актуализирани данни въз основа на пазарните очаквания. Това допринася за по-висок среден ръст на нетните разходи през периода на корекция в плана, отколкото според допусканията на Комисията. Очаква се дефлаторът на БВП да нарасне през 2025 г. в сравнение с 2024 г. поради началото на реформата на заплатите в публичния сектор и по-високата прогнозирана инфлация през 2025 г. Очаква се инфлацията да се увеличи в резултат на оттеглянето на оставащите мерки за смекчаване на въздействието на високите цени на енергията (повторно въвеждане на принос в подкрепа на производството на електроенергия от възобновяеми енергийни източници и комбинирано производство с висока ефективност), както и на допълнително данъчно облагане на напитките (напр. алкохолни напитки и напитки с добавена захар). Това допускане включва последните решения в областта на политиката и най-скорошните данни и следователно се счита за надлежно обосновано.

Оставащата разлика не оказва значително въздействие върху средния ръст на нетните разходи в сравнение с допусканията на Комисията. Като цяло, всички разлики в допусканията, взети заедно, водят до по-висок среден ръст на нетните разходи в плана, отколкото в референтната траектория. Въз основа на тази оценка планът отговаря на изискването по член 13, буква б) от Регламент (ЕС) 2024/1263. Комисията ще вземе под внимание горепосочената оценка на допусканията в плана в бъдещите оценки на съответствието с настоящата препоръка.

Фискална стратегия в плана

(25) Съгласно индикативната фискална стратегия в плана ангажиментите за нетните разходи ще бъдат изпълнени чрез ограничаване на разходите и чрез дискреционни увеличения на приходите. За 2025 г. в плана се обявява нова задължителна вноска за дългосрочни грижи, която да се събира от 1 юли 2025 г., по-висок данък върху емисиите на CO2, по-високо данъчно облагане за алкохолните напитки и напитките с добавена захар и оттегляне на останалите мерки за смекчаване на въздействието на високите цени на енергията. Приходите ще бъдат частично компенсирани от потенциалните увеличения на разходите, произтичащи от реформата на заплатите в публичния сектор, която ще бъде въведена постепенно през периода 2025 – 2028 г. В плана се посочва, че Службата за вътрешен одит на публичните финанси към Министерството на финансите ще започне да отстранява недостатъците на настоящия вътрешен одит на публичните финанси през 2025 г. Освен това за 2026 г. и периода след това в плана се предвиждат допълнителни данъчни мерки, реформа на пенсиите и дългосрочните грижи, както и здравна реформа. Реформите в областта на пенсиите, здравеопазването и дългосрочните грижи и реформата на заплатите в публичния сектор са включени в плана за възстановяване и устойчивост (ПВУ). Правителството се съгласи да изготви предложения за изменения на пенсионното законодателство и понастоящем провежда консултации със социалните партньори. Реформата в областта на дългосрочните грижи беше приета и постепенно се прилага, като през 2025 г. влезе в сила нова задължителна вноска. Спецификата на мерките на политиката, които следва да бъдат приети, се потвърждава или коригира и определя количествено в годишните бюджети. Същевременно съществуват рискове за изпълнението на индикативната фискална стратегия в плана, които произтичат от превишаването на разходите, свързано с текущите реформи на системата на заплатите в публичния сектор, реформите в областта на дългосрочните грижи и здравеопазването, както и с големи инвестиционни проекти. Освен това в проекта на бюджетен план за 2025 г. се посочват мерките на политиката, чрез които ще бъде изпълнен ангажиментът за нетните разходи за 2025 г. ([9])

Реформи и инвестиции в отговор на основните трудности, установени в контекста на европейския семестър, и насочени към общите приоритети на Съюза

(26) В плана се описват намеренията на политиката по отношение на реформи и инвестиции в отговор на основните трудности, установени в контекста на европейския семестър, по-специално специфичните за всяка държава препоръки, и насочени към общите приоритети на ЕС. Планът включва седем всеобхватни реформи (пенсионна реформа, здравна реформа, реформа на дългосрочните грижи, реформа на системата на заплатите в публичния сектор, жилищна политика, промени в образованието и данъчни промени). Планът включва и мерки в други области, като например за повишаване на производителността, екологичния и цифровия преход. Планът включва над 40 реформи и инвестиции.

(27) Що се отнася до общия приоритет за справедлив екологичен и цифров преход, включително целите в областта на климата, посочени в Регламент (ЕС) 2021/1119, планът включва няколко законодателни и незаконодателни акта. Наред с другото, в момента се подготвя законодателен акт в областта на климата с цел справяне с изменението на климата и постигане на неутралност по отношение на климата в Словения до 2045 г. В този контекст Словения възнамерява да засили мерките срещу изменението на климата и климатичните бедствия, като се обърне внимание на наводненията. Няколко инвестиции са насочени към стимулиране на кръговата икономика чрез увеличаване на ефективното използване на ресурсите, насърчаване на екологосъобразните иновации и подобряване на управлението

([9]) Вж. Становище на Комисията относно проекта на бюджетен план на Словения, 26.11.2024 г., C(2024) 9064 final.

на отпадъците. Стратегията за развитие на транспорта за 2030 г. е съсредоточена върху цялостното планиране на устойчиви транспорт и мобилност. Словения изпълнява целите, определени в стратегията за цифрова трансформация до 2030 г., които са отразени и в националната стратегическа пътна карта за цифровото десетилетие до 2030 г. Това включва мерки в областта на свързаността от Плана за развитие на гигабитовата инфраструктура до 2030 г. в областта на модерните цифрови технологии и инфраструктура и цифровата трансформация на предприятията и цифровите умения (напр. законодателния акт за насърчаване на цифровото приобщаване). В процес на изпълнение са няколко стратегически документа, като например Плана за гигабитовата инфраструктура до 2030 г., Стратегията за цифрова трансформация на икономиката до 2030 г. и Стратегията за цифровите обществени услуги до 2030 г. Няколко от мерките, подкрепени от ПВУ и фондовете на политиката на сближаване, също са предложени като предназначени за постигане на общия приоритет за справедлив екологичен и цифров преход, например цифровата трансформация на икономиката (предприятията и промишлеността), екологизирането на образователната инфраструктура в Словения, всеобхватната трансформация на екологичното и цифровото образование и увеличаването на железопътния инфраструктурен капацитет. Реформите и инвестициите, включени в плана, имат за цел да отговорят на СДП от 2019 г. и 2020 г. за насочване на свързаната с инвестициите икономическа политика към научните изследвания и иновациите, прехода към ниски въглеродни емисии, устойчивия транспорт, като например железопътния транспорт и екологичната инфраструктура, като се вземат предвид регионалните различия; СДП от 2020 г. за насърчаване на цифровия капацитет на предприятията и засилване на цифровите умения, електронната търговия и електронното здравеопазване; и СДП от 2022 г. за увеличаване на публичните инвестиции за екологичния и цифровия преход.

(28) Що се отнася до общия приоритет за социална и икономическа устойчивост, включително Европейския стълб на социалните права, планът включва няколко законодателни и незаконодателни акта. Основните предложени мерки са пенсионната реформа, реформата на здравеопазването и реформата на дългосрочните грижи. В плана се посочва, че пенсионната реформа ще гарантира устойчивостта на пенсионната система, адекватното равнище на пенсиите и ще бъдат включени допълнителни мерки на пазара на труда, за да се насърчи участието, по-специално на по-възрастните работници. В плана са описани няколко мерки на политиката и инвестиции, приети и планирани в областта на образованието, уменията и ученето през целия живот, и е представено изготвянето на план за действие за повишаване на производителността и конкурентоспособността. Други мерки включват стратегия за развитие на капиталовия пазар в Словения за периода 2023 – 2030 г. Планът включва и приемането на стратегията на Словения за новосъздадените предприятия. Промените във финансирането на дейности в областта на научните изследвания и иновациите имат за цел да се увеличат инвестициите в НИРД до 3,5 % от БВП до 2030 г. Планът включва планирани мерки на политиката за ценова достъпност на жилищата. Няколко от мерките, подкрепяни от ПВУ и политиката на сближаване на ЕС, включително тези в стълб III на Фонда за справедлив преход, също имат за цел да се отговори на общия приоритет за социална и икономическа устойчивост, например укрепване на запасите от обществени жилища под наем, ефективно лечение на заразните заболявания, по-бързо навлизане на младите хора на пазара на труда и структурни мерки за укрепване на устойчивостта на пазара на труда, гарантиране на квалифицирана работна сила и справяне с недостига на работна ръка. Приети или планирани са няколко мерки за улесняване и ускоряване на интеграцията на чуждестранните работници на пазара на труда и в обществото. Реформите и инвестициите, включени в плана, са насочени към изпълнението на СДП от 2019 г. и 2024 г. за гарантиране на дългосрочната устойчивост и адекватност на пенсионната система; СДП от 2019 г. за повишаване на пригодността за заетост на нискоквалифицираните и по-възрастните работници; СДП от 2019 г. за подобряване на конкуренцията, професионализацията и независимия надзор в областта на обществените поръчки (разгледани чрез ПВУ); СДП от 2020 г. за подобряване на схемите за подпомагане на работата на непълно работно време и гъвкавите схеми на работа и за гарантиране, че тези мерки осигуряват адекватна защита за работниците с нестандартни форми на заетост; СДП от 2019 г., 2020 г., 2022 г., 2023 г. и 2024 г. за гарантиране на издръжливостта и дългосрочната устойчивост на системата на здравеопазването и дългосрочните грижи; СДП от 2022 г., 2023 г. и 2024 г. за възстановяване на баланса на данъчните приходи към по-благоприятстващи растежа и устойчиви източници; СДП от 2019 г., 2020 г. и 2024 г. за създаване на дружества с висок растеж чрез подобряване на условията за инвестиране на рисков капитал и институционални инвеститори, осигуряване на ликвидност и финансиране за предприятията, подпомагане на развитието на капиталовите пазари и подобряване на стопанската среда; и СДП от 2024 г. за укрепване на конкурентоспособността чрез повишаване на уменията.

(29) Що се отнася до общия приоритет за енергийна сигурност, планът включва няколко законодателни и незаконодателни акта. Наред с други актове, той се позовава на приетия законодателен акт за енергетиката, а сред тези, които все още са в процес на изготвяне — на окончателния актуализиран национален план в областта на енергетиката и климата (НПЕК) и законодателния акт за преструктуриране на мината във Велене. Няколко от мерките, подкрепяни от ПВУ, по-специално компонента REPowerEU и Фонда за справедлив преход в рамките на политиката на сближаване на ЕС, също допринасят за общия приоритет на енергийната сигурност, например чрез укрепване на електроразпределителната мрежа и планирането и финансирането на енергийното саниране на сгради в публичния сектор и разгръщането на инфраструктура за алтернативни горива. Реформите и инвестициите, включени в плана, имат за цел да отговорят на СДП от 2022 г. и 2023 г., за да се намали цялостната зависимост от изкопаеми горива чрез

ускоряване на внедряването на възобновяеми енергийни източници и да се увеличи прилагането на мерки за енергийна ефективност; и СДП от 2022 г. и 2023 г. за насърчаване на електрификацията на транспортния сектор.

(30) Що се отнася до общия приоритет за отбранителни способности, планът включва приетия законодателен акт за провизиране на инвестиционните фондове за словенската армия за периода 2021 – 2026 г., в който са предвидени 780 милиона евро за армията.

(31) В плана се предоставя информация относно съгласуваността и когато е целесъобразно, взаимното допълване с фондовете на политиката на сближаване на ЕС и ПВУ на Словения. Планът се отнася до няколко политики, които се подкрепят чрез ПВУ и кохезионните фондове на ЕС. Освен това планът включва таблици на съответствието за това кои области на политиката, финансирани с програмата на европейската политика на сближаване за периода 2021 – 2027 г., работят по съответните СДП.

(32) В плана се прави преглед на приоритетните нужди от публични инвестиции на Словения, свързани с общите приоритети на ЕС. Що се отнася до общия приоритет за справедлив екологичен и цифров преход, включително целите в областта на климата, в плана се определят нуждите от инвестиции в ефективното използване на енергията, транспортната инфраструктура (железопътните линии) и устойчивата мобилност. Последното включва велосипедна инфраструктура, мултимодални центрове, както и подобрена инфраструктура за обществен транспорт и пешеходна инфраструктура. Що се отнася до общия приоритет за социална и икономическа устойчивост, включително Европейския стълб на социалните права, в плана се определят нуждите от инвестиции в областта на здравеопазването, дългосрочните грижи и жилищната политика. Що се отнася до общия приоритет за енергийна сигурност, в плана се определят нуждите от инвестиции за свързаност на енергийните системи и мрежи, за производствени мощности (електроцентрали със слънчева енергия) и за справедлив преход на въглищните региони. Целта на плана е да допринесе за задоволяване на нуждите от публични инвестиции на Словения, свързани с общите приоритети на ЕС. Що се отнася до общия приоритет за отбранителни способности, в плана се определят нуждите от инвестиции в бойни способности и тяхната поддръжка, логистика, военна инфраструктура и в способности за командване и контрол. Съгласно плана с Резолюцията за общата дългосрочна програма за развитие и оборудване на словенските въоръжени сили до 2040 г. се планира разходите за отбрана да достигнат 2 % от БВП до 2030 г., в съответствие с ангажимента в НАТО. Планира се 20 % от разходите за отбрана да бъдат разпределени за инвестиции.

Заключение от оценката на Комисията

(33) Като цяло Комисията е на мнение, че планът на Словения изпълнява изискванията на Регламент (ЕС) 2024/1263.

ОБЩО ЗАКЛЮЧЕНИЕ НА СЪВЕТА

(34) Съветът приветства средносрочния фискално-структурен план на Словения и счита, че цялостното му изпълнение би допринесло за гарантирането на стабилни публични финанси и за подпомагането на устойчивостта на публичния дълг, както и на устойчивия и приобщаващ растеж.

(35) Съветът взема под внимание извършената от Комисията оценка на плана. Въпреки това Съветът приканва Комисията да представя своята оценка на бъдещите планове в отделен документ от препоръките на Комисията за препоръки на Съвета.

(36) Съветът взема под внимание оценката на Комисията на плана за нетните разходи и основните макроикономически допускания в плана, включително във връзка с предварителните насоки на Комисията, както и въздействието на плана за нетните разходи върху бюджетния дефицит и държавния дълг. Съветът взема под внимание оценката на Комисията, че макроикономическите и фискалните допускания, макар в някои случаи да се различават от допусканията на Комисията, включително за да се отчетат актуализираните макроикономически и фискални данни, като цяло са надлежно обосновани и подкрепени със солидни икономически доводи. Съветът взема под внимание широката фискална стратегия на плана и рисковете за перспективите, които биха могли да засегнат осъществяването на макроикономическия сценарий и основните допускания и изпълнението на плана за нетните разходи. По-специално Съветът също така приветства факта, че съответните заинтересовани страни са били ангажирани на национално равнище преди представянето на плана. Съветът отбелязва също, че геополитическите рискове могат да окажат натиск върху разходите за отбрана.

(37) Съветът очаква Словения да бъде готова да коригира фискалната си стратегия при необходимост, за да гарантира изпълнението на плана си за нетните разходи. Съветът изразява решимост да следи отблизо икономическата и фискалната динамика, включително динамиката, залегнала в основата на включения в плана сценарий.

(38) Съветът счита, че по-нататъшните обсъждания за постигане на общо разбиране относно въздействието на кумулативните темпове на растеж на нетни разходи върху годишния надзор е необходимо да бъдат проведени навреме за следващия кръг на фискалния надзор.

(39) Съветът взема под внимание представеното от Комисията описание на потребностите и намеренията по отношение на реформите и инвестициите в отговор на основните трудности, установени в контекста на европейския семестър, и изтъква, че е важно да се гарантира осъществяването на тези реформи и инвестиции. Въз основа на докладите, които ще бъдат представени от Комисията, Съветът ще направи оценка на тези реформи и инвестиции и ще наблюдава тяхното изпълнение в рамките на европейския семестър.

(40) Съветът очаква представянето от Словения на годишните доклади за напредъка, които следва да съдържат по-специално информация за напредъка в изпълнението на плана за нетните разходи, заложен от Съвета, и осъществяването на по-общите реформи и инвестиции в контекста на европейския семестър.

(41) В съответствие с член 17 от Регламент (ЕС) 2024/1263 Съветът следва да препоръча на Словения плана за нетните разходи, определен в плана,

ПРЕПОРЪЧВА на Словения:

1. Да гарантира, че ръстът на нетните разходи не надвишава максималните стойности, установени в приложение I към настоящата препоръка.

Съставено в Брюксел на 21 януари 2025 година.

За Съвета

Председател

A. DOMAŃSKI

ПРИЛОЖЕНИЕ I

Максимални темпове на растеж на нетните разходи
(годишен и кумулативен темп на растеж в номинално изражение)

Словения

Години		2025 г.	2026 г.	2027 г.	2028 г.
Темпове на растеж (%)	Годишен	5,6	4,4	4,1	4,0
	Кумулативен (*)	12,1	17,0	21,8	26,6

(*) Кумулативните темпове на растеж се изчисляват въз основа на базовата година 2023. Кумулативните темпове на растеж се използват при годишния мониторинг на последващото съответствие в контролния общ баланс.